

17. Кулінська А.В. Особливості фінансового механізму державного управління суб'єктами невиробничої сфери (на прикладі туристичної галузі України) / А.В. Кулінська // Ефективність державного управління : зб. наук. праць. – 2009. – Вип. 18/19. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Edu/2009_18_19/fail/Kulinska.pdf

18. Маринин М.М. Туристские формальности и безопасность в туризме / М.М. Маринин. – М. : Изд-во "Финансы и статистика", 2004. – 144 с.

19. Мацова А.С. Экономическая безопасность в управлении рисками туристических предприятий / А.С. Мацова // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. – Сер.: Экономика и управление. – Симферополь. – 2009. – Т. 22(61), № 2. – С. 201-211. [Електронний ресурс]. – Доступний с http://science.crimea.edu/zapiski/2009/ecom/uch_22_2e/201-210.pdf

20. Ортинський В.Л. Економічна безпека підприємств, організацій та установ : навч. посібн. [для студ. ВНЗ] / В.Л. Ортинський, І.С. Керницький, З.Б. Живко та ін. – К. : Вид-во "Правова єдність", 2009. – 544 с.

21. Охріменко А.Г. Фінансові аспекти функціонування туристичної галузі / А.Г. Охріменко // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. 2011. – № 1. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.nbu.gov.ua/ejournals/zprnudps/2011_1/pdf/11oagtif.pdf

22. Пліса В.Й. Управління ризиком фінансової стійкості підприємства / В.Й. Пліса // Фінанси підприємств. – 2001. – № 1. – С. 67-72.

23. Подсолонко В.А. Підприємництво : навч. посібн. / В.А. Подсолонко, А.Ф. Продай, Т.Л. Миронова та ін. – К. : Центр навч. літ-ри, 2003. – 616 с.

24. Ракитянський Н. Защита коммерческой тайны / Н. Ракитянський // Журнал для акціонерів. – 1992. – №3. – С. 37-39.

25. Савченко О.Ф. Аналіз тенденцій ринку туристичних послуг в умовах економічної кризи / О.Ф. Савченко, Л.Ю. Писаренко // Вісник Донецького національного університету. – Сер.: Економіка і право. – 2009. – Вип. 1. – С.342-347. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://tourlib.net/statti_ukr/savchenko.htm

26. Тамбовцев В. Объект экономической безопасности России / В. Тамбовцев // Вопросы экономики. – 1994. – № 12. – С. 45-53.

27. Чкан А.С. Державне регулювання сфери туризму в Україні / А.С. Чкан // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. – Сер.: Економічні науки / за ред. М.Ф. Кропивка. – Мелітополь : Вид-во Мелітопольська типографія "Люкс". – 2012. – № 2(18). – Т. 3. – С. 276-290. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znpdau/2012_2_3/18-3-36.pdf

28. Чумарин І.Г. Функции и задачи службы персонала в области обеспечения экономической безопасности / И.Г. Чумарин // Кадры предприятия. – 2003. – № 3. – С. 47-51.

Грыцук М.Ю. Экономическая безопасность предпринимательской деятельности в туристической отрасли

Рассмотрены основные подходы к определению понятия "экономическая безопасность предпринимательской деятельности" (ЕБПД) в туристической отрасли, выполнена систематизация угроз и рисков туристической деятельности, приведен алгоритм процесса управления рисками функционирования туристического объекта. Установлено, что экономическая безопасность туристического объекта и особенности его управления должны основываться на стратегической цели успешного его функционирования и развития по всем сферам деятельности, а также влияния на рынке предоставления услуг. Для обеспечения ЕБПД от влияния субъективных и объективных угроз, руководству необходимо принимать решения с такой же скоростью, с которой возникают и негативные изменения, а также нужно уметь их предотвращать. Для наиболее качественной защищенности туристического объекта нужно внедрить личную службу экономической безопасности.

Ключевые слова: туристический объект, состояние хозяйственной деятельности, экономическая безопасность предпринимательской деятельности (ЕБПД), угрозы экономической безопасности, риск, управление рисками.

Gryciuk M.Yu. Economic security of entrepreneurial activity in tourist industry

The basic going is considered near determination of concept "Economic security of entrepreneurial activity" (ESEA) in tourist industry, systematization of threats and risks of tourist activity is executed, an algorithm over of process of management risk of functioning of tourist object is brought. It is set that economic security of tourist object and feature of his management must be based on the strategic purpose of his successful functioning and development on all spheres of activity, and also influence at the market of grant of services. For providing of ESEA from influence of subjective and objective threats, guidance must make decision with the same speed which negative changes are with, and also it is needed to be able to prevent them. For most high-quality protected of tourist object it is needed to inculcate the personal economic security service.

Keywords: tourist object, state of economic activity, economic security of entrepreneurial activity (ESEA), threat to economic security, risk, management risks.

УДК 336.741.236.2:338.23

Ст. викл. З.А. Атаманчук, канд. екон. наук – Львівський інститут економіки і туризму

ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ ІНСТРУМЕНТІВ ГРОШОВО-КРЕДИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДЛЯ ПІДТРИМАННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ ПРОПОЗИЦІЇ ГРОШОВОЇ МАСИ

Досліджено особливості та основні проблеми грошово-кредитного регулювання. Розглянуто доцільність використання Національним банком України (НБУ) таких інструментів, як політика відкритого ринку, встановлення норми обов'язкових резервів. Надано пріоритетності процентній політиці як механізму регулювання грошового ринку. Досліджено емпірично вплив облікової ставки НБУ на процентну ставку за кредитами і депозитами, а також вплив підвищення останніх на інвестиції. Обґрунтовано пропозиції щодо підвищення ефективності монетарної політики НБУ.

Ключові слова: грошово-кредитне регулювання, монетарна політика, обмінний курс, обов'язкове резервування, пропозиція грошової маси, облікова політика, процентна ставка за кредитами, процентна ставка за депозитами.

Сучасна практика грошово-кредитного регулювання передбачає застосування традиційних методів, що набувають нового звучання і вирішують актуальні проблеми економіки в комплексі з новими підходами для ефективного впливу на тривалі та короткострокові тенденції на грошовому ринку та в реальному секторі економіки. Використання центральними банками країн тих чи інших монетарних заходів, які умовно можна поділити на монетарні механізми та монетарні інструменти, залежить від історичних умов формування грошово-кредитного ринку та загальноекономічних процесів [2, с. 10-15].

Загальною тенденцією останніх десятиліть є зростання ролі непрямих методів грошово-кредитного регулювання, що забезпечують його більшу гнучкість і відповідність високій динамічності процесів у економіці [2, с. 10]. Одним з таких інструментів, який активно використовується у перехідних фінансових системах, є обов'язкове резервування. На відміну від розвиненої ринкової економіки, де роль цього важеля зі зміцненням грошових систем поступово знижується, в країнах постсоціалістичного простору, зокрема в Україні, встановлення норми обов'язкових резервів є інструментом активного оперативного впливу на пропозицію грошей, а також засобом для запобігання інфляційного тиску. Загальною тенденцією є поглиблення диференціації

норми обов'язкового резервування залучених банківських ресурсів і поступове їх зниження з метою розширення кредитної бази та переорієнтації кредиту на підтримку малого бізнесу та довгострокового інвестування. Факторами, що знижують ефективність обов'язкового резервування в перехідних фінансових системах, є надлишкові резерви комерційних банків, що не контролюються центральними банками і не піддаються їхньому впливу.

Перспективним методом грошово-кредитного регулювання в Україні є купівля-продаж цінних паперів. Ефективність його використання під час економічних реформ обмежується недостатнім розвитком фондового ринку та його спекулятивною природою. Створення повноцінного ринку державного кредиту виступає передумовою вдосконалення структури фондового ринку. На сучасному етапі розвитку економіки України та грошового ринку для забезпечення цінової стабільності під час проведення монетарної політики виникає потреба у наданні пріоритетності процентній політиці як механізму регулювання грошового ринку [1, с. 40].

Сьогодні існує чимало наукових праць, в яких висвітлюються ті чи інші проблеми грошово-кредитного регулювання, зокрема це наукові надбання зарубіжних вчених та аналітиків, а саме: Г. Кальво, А. Лаффера, Д. Сакса, С. Фішера та ін. Грошово-кредитні відносини, як суто економічний феномен, досить активно досліджують українські вчені-економісти: О.Д. Вовчак, А.С. Гальчинським, І.С. Гуцалом, В.Д. Лагутін, В. Литвицький, І.О. Лютий, Н.С. Островський, М.І. Савлук та ін. Практичний внесок у розвиток фінансової теорії, зокрема грошово-кредитних відносин, зробили В.О. Шевчук, В.М. Шелудько, С.І. Юрій та ін.

Проте різні аспекти цієї проблеми вивчені недостатньо. Насамперед потребують поглибленого дослідження питання щодо доцільності використання НБУ інструментів грошово-кредитної політики з метою підвищення її ефективності.

Метою роботи є визначити основні проблеми грошово-кредитного регулювання в Україні й на основі проведеного аналізу сформулювати конкретні заходи щодо підвищення ефективності монетарної політики.

Теоретичною і методологічною основою дослідження є праці вітчизняних і зарубіжних вчених з питань монетарної політики та грошово-кредитного регулювання. Було використано методи аналізу і синтезу, системного аналізу, порівняльного аналізу, кореляційно-регресійний аналіз.

Результати дослідження. Розвиток подій у 2004-2008 рр. лише посилює висновок щодо необхідності визначення інструментальних параметрів монетарної політики, включно з обліковою ставкою, на підставі врахування інфляційного потенціалу, а також дотримання балансу між рівнями реальної процентної ставки за банківськими кредитами та депозитами. Можна погодитися, що вибір інструментів залежить від обраної стратегії монетарної політики [9, с. 8-11], а також існує потреба в таких інструментах, які мінімізують адміністративне втручання на грошовому, кредитному і валютному ринках [3, с. 128].

Попри численні посилання на слабкість механізму процентної ставки в економіці України, відповідний вплив не видається маргінальним з огляду на вплив на валовий внутрішній продукт, промислове виробництво та рівень монетизації економіки. Так само немає підстав вважати, що облікова ставка НБУ не впливає на обидві процентні ставки — за кредитами і депозитами, про що свідчать результати емпіричного дослідження:

$$RL_t = 4,031 + 0,635RL_{t-1} + 0,315RNBU_t - 0,210BD_t, \\ (3,728^*) \quad (17,646^*) \quad (9,422^*) \quad (-1,248) \quad (1)$$

$$R^2 = 0,98 \quad DW = 1,87 \quad ADF = -7,093^*$$

$$RD_t = 3,316 + 0,451RD_{t-1} + 0,167RNBU_t - 0,329BD_t, \\ (4,558^*) \quad (7,587^*) \quad (7,986^*) \quad (-2,845^*) \quad (2)$$

$$R^2 = 0,95 \quad DW = 1,74 \quad ADF = -9,539^*$$

де RL_t і RD_t – відповідно процентна ставка за кредитами і депозитами (%), $RNBU_t$ – облікова ставка НБУ (%), BD_t – сальдо бюджету (% від ВВП).

Підвищення облікової ставки НБУ на один процентний пункт позначається підвищенням ставки за кредитами на третину процентного пункта. Вплив на ставку за депозитами є вдвічі слабшим. Водночас не знайдено безпосереднього впливу облікової ставки на динаміку пропозиції грошової маси. Отримані результати заперечують поширений стереотип, що вплив облікової ставки на процентні ставки комерційних банків залишається незначним. Причинами є: негрошова природа деяких інфляційних факторів (монополізована структура економіки, зміни кон'юнктури), високі ризики для банків під час кредитування, обмежені обсяги рефінансування з боку НБУ, особливості грошової емісії переважно через канал валютних резервів, таргетування стабільності обмінного курсу [4, с. 297].

Облікова ставка НБУ повинна, з одного боку, утримувати реальну процентну ставку за депозитами додатною і такою, що стимулює збільшення депозитів банківського сектору, а з іншого боку, реальна процентна ставка за кредитами не повинна перевищувати середню норму прибутковості підприємств в економіці й стимулювати інвестиційну діяльність. Якщо для періоду відразу ж після грошової реформи стверджувалося, що облікова ставка не може бути реальним інструментом одночасно як для залучення значних заощаджень, так і для стимулювання інвестицій, проте цього не досягнуто досі. Принципова помилка прихильників заниженої процентної ставки полягає у тому, що нехтуються як питання довіри до монетарної політики, так і потреба в заощадженнях, що може створювати самостійний негативний вплив через очікування цінової та грошової стабільності, пов'язані з дефіцитом поточного рахунку. Однак, без збільшення внутрішніх заощаджень неможливо розраховувати на збільшення інвестицій та підтримання довгострокової рівноваги платіжного балансу.

Як стверджує В.О. Шевчук, на сучасному етапі серйозні побоювання створює підвищення реальної відсоткової кредитної ставки до 15 % [8, с. 44-45], що стало своєрідним побічним ефектом стрімкого гальмування інфляції,

яке не супроводжувалося пропорційним здешевленням кредитних ресурсів у номінальному вимірі. Підвищення ставки за кредитами обмежує інвестиції, тоді як підвищення ставки за депозитами позначається протилежним впливом:

$$\begin{aligned} invest &= -0,343invest_{t-1} - 0,270r_{t-2} - 1,002e_{t-1}, \\ &(-2,214^{**}) \quad (-1,923^{***}) \quad (-1,015) \\ R^2 &= 0,15 \quad DW = 2,09 \quad ADF = -4,611^* \end{aligned} \quad (3)$$

$$\begin{aligned} invest &= -0,329invest_{t-1} + 0,164rd_{t-1} - 1,6802e_{t-1}, \\ &(-2,090^{**}) \quad (2,256^{**}) \quad (-1,749^{***}) \\ R^2 &= 0,25 \quad DW = 1,98 \quad ADF = -5,511^* \end{aligned} \quad (4)$$

де: $invest_t$ – інвестиції (% від ВВП), а e_t – номінальний обмінний курс (грн за долар).

Такий результат означає, що зниження процентної ставки за кредитами повинно відбуватися передусім за допомогою зниження банківської маржі, яке водночас даватиме змогу підтримувати на достатньо високому рівні вартість депозитів банківської системи. Пряма залежність інвестицій від ставки за депозитами може означати, що внутрішні заощадження залишаються вагомим джерелом інвестиційного процесу. Досить несподівано виявляється, що рестрикційна монетарна політика може бути корисною для інвестицій, якщо це змушує комерційні банки до підвищення процентної ставки за депозитами. Це зміщує акценти в дискусії щодо шляхів підтримки інвестиційного процесу засобами монетарної політики.

Не можна погодитися, що доцільно розширити практику пільгового рефінансування інноваційних проектів, яка зазвичай звучала в контексті створення державного банку реконструкції та розвитку [3, с. 128]. Такої практики немає у країнах Центральної та Східної Європи, а в інших країнах результати виявилися протилежними до очікуваних. Набагато надійніше покладається на ринкові механізми.

Недостатня ефективність каналу процентної ставки видається похідною від від'ємної реальної процентної ставки, яка значною мірою є наслідком експансійної монетарної політики загалом та від'ємної облікової ставки НБУ зокрема [1, с. 40-41]. Для проведення ефективної монетарної політики НБУ видається абсолютно необхідним підтримання додатної облікової ставки в реальному вимірі. Доцільно практикувати щомісячні засідання Ради НБУ з питання встановлення облікової ставки, а також підвищення професійного рівня членів цього органу монетарної політики.

Об'єктивно слабкість процентної ставки лише посилює інструментарій резервних вимог, який виглядає дієвим засобом управління пропозицією грошової маси. Можливості операцій відкритого ринку далі обмежено відсутністю ефективного ринку державних цінних паперів, однак за певних умов це може бути певною перевагою. Розширенню ринку облігацій внутрішньої державної позики повинен сприяти продаж цих боргових інструментів населенню, що важливо з огляду на недостатні заощадження та недовіру до банківської системи. Ще у 2001 р. зауважувалося, що надання ліквідності вторинному

ринку урядових цінних паперів давало змогу поліпшити управління грошовою масою і водночас обмежити застосування такого дорогого інструменту, як залучення коштів на депозитні сертифікати, проте конкретних рішень так і не було зроблено.

Можна погодитися із В. Литвицьким, що "оновлена" модель монетарної політики [7, с. 2-12] повинна передбачати більшу гнучкість обмінного курсу. Зміцнення грошової одиниці повинно здешевити імпорту як споживчих товарів, так і сировини для промисловості, тоді як девальвація гривні може бути корисною на випадок короткочасного погіршення умов торгівлі або підвищення коштів зовнішніх запозичень. Відповідно гальмування інфляції може відбуватися без досить частого в таких випадках сповільнення темпу економічного зростання.

Основні аргументи на користь більшої гнучкості обмінного курсу гривні можна підсумувати таким чином:

1. Обмеження темпу зростання грошових агрегатів. Очевидно, що без супутнього інфляційного ефекту грошова маса не може зростати щорічно з темпом понад 30 %, а монетизація – збільшитися у понад 60 % від ВВП. Якщо врахувати 10-15 млрд дол. готівки у грошовому обігу, то монетизація вітчизняної економіки вже перевищила показники більшості європейських країн.
2. Гальмування інфляції. Емпіричні дослідження переважно показують вагому залежність динаміки цін від обмінного курсу [6, с. 28-32]. Якщо так, то зміцнення гривні повинно посилити антиінфляційний ефект від супутнього зменшення пропозиції грошової маси. Прикладом може слугувати Польща, де в 2004-2007 рр. зміцнення грошової одиниці на 15 % відбулося без негативного впливу на реальний сектор. Причина стандартна – залежність експорту від імпортних компонентів.
3. Захист від зовнішніх макроекономічних шоків. Моделювання наслідків погіршення цінних співвідношень показує, що підтримання плаваючого обмінного курсу мінімізує втрати доходу [10, р. 22-31].

Не відкидаючи припущення, що перехід до більшої гнучкості обмінного курсу має кращі макроекономічні результати за умов економічного зростання та переконливих зовнішніх позицій, потрібно врахувати можливість зворотнього зв'язку, коли зміцнення грошової одиниці посилює стимули для економічного зростання і зміцнює експортний сектор. Побожування щодо погіршення сальдо поточного рахунку доцільніше нейтралізувати за допомогою активнішого обмеження внутрішньої абсорбції – пропозиції грошової маси і сальдо бюджету.

Незалежно від обраного способу – за допомогою мікроревальвації чи в режимі таргетування інфляції, поступовий перехід до гнучкішого обмінного курсу гривні з необхідністю передбачає використання політики стерилізації. Хоча зміцнення обмінного курсу та його нестабільність навколо рівноважного тренду сама по собі є засобом стерилізації монетарних ефектів платіжного балансу, потрібні рішучіші засоби, такі як підтримання додатної реальної облікової ставки НБУ чи обмеження дефіциту бюджету. Орієнтуючись на можливе тривале поєднання від'ємного сальдо поточного рахунку і прип-

ливу капіталу, може виникнути ситуація, коли дефіцитність поточного рахунку посилатиме перебільшені "сигнали" щодо ймовірної девальвації гривні, навіть за умови подальшого збільшення валютних резервів. Доречним доповненням погіршення сальдо поточного рахунку і зміцнення грошової одиниці повинно бути поліпшення сальдо бюджету. Додатково фіскальна дисципліна сприятиме мінімізації ризиків, пов'язаних з інфляційними очікуваннями в разі локального знецінення обмінного курсу.

Окрему проблему становить зниження вразливості до макроекономічних шоків. З одного боку, це ускладнює грошово-кредитну політику, а з іншого – потребує підвищення ступеня її жорсткості. Перехід до плаваючого обмінного курсу не вирішує питань щодо підтримання консервативного темпу зростання пропозиції грошової маси.

Немає заперечень, що облікова ставка повинна використовуватися лише у комплексі з іншими інструментами валютного регулювання, але не варто перебільшувати її вплив на потоки капіталу. Подібно до решти перехідних економік, підвищена залежність від світового фінансового ринку не сприяє ані автономності грошово-кредитної політики, ані підвищенню довіри до центрального банку. За таких умов потрібні жорсткі обмеження на потоки капіталу.

Висновки. Для підвищення ефективності монетарної політики НБУ необхідно розширювати використання облікової ставки як інструменту впливу на грошовий ринок. Вплив облікової ставки на ставки за кредитами і депозитами банківської системи не є прямо пропорційним, але цілком достатнім для управління грошовим ринком. Не варто нехтувати використанням підвищених резервних вимог та прямих обмежень на зовнішні запозичення приватного сектору. Зміни у грошово-кредитній політиці повинні бути зрозумілими для широкого загалу. Переваги гнучкості обмінного курсу як інструменту монетарної політики не видаються безперечними.

Література

- Атаманчук З.А. Процентна політика Національного банку України як механізм регулювання грошового ринку / З.А. Атаманчук, І.Р. Боднар // Фінансово-кредитний механізм в соціально-економічному розвитку України : матер. П міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 25-26 січня. – Макіївка : Вид-во МЕРГ, 2012. – С. 40-41.
- Гребеник Н. Основні віхи у формуванні та проведенні грошово-кредитної (монетарної) політики в Україні. Стаття друга. Розвиток і оптимізація механізмів та інструментів монетарної політики / Н. Гребеник // Вісник Національного банку України. – 2010. – № 2. – С. 10-15.
- Жаліло Я. Стратегія довгострокового економічного зростання / Я. Жаліло, В. Новицький // Україна: стратегічні пріоритети. Аналітичні оцінки / А. Гальчинський (ред.). – К. : Вид-во НІСД, 2003. – С. 119-140.
- Журавка Ф. Дисконтна політика НБУ як інструмент реалізації валютної політики України / Ф. Журавка // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Фінансовий ринок України: глобалізація та євроінтеграція : зб. наук. праць НАН України. – Ін-т регіональних досліджень / редкол.: відп. ред. Є.І. Бойко. – Львів, 2008. – Вип. 1 (69). – С. 293-298.
- Копилук О.В. Характеристика інструментів грошово-кредитного регулювання та ефективність їх впливу на економічні процеси / О.В. Копилук, Н.С. Кульчицька // Вісник Львівської комерційної академії. – Сер.: Економічна. – Львів : Вид-во ЛКА. – 2004. – Вип. 15. – С. 365-369.
- Лепушинський В. Дія каналів монетарної трансмісії в економіці України / В. Лепушинський // Вісник Національного банку України : журнал. – 2006. – № 2. – С. 28-32.

- Литвицький В. Реінфляція – 2007 / В. Литвицький // Вісник Національного банку України : журнал. – 2008. – № 2. – С. 2-12.
- Патріцак Л. Міцна фінансова система забезпечить Україні гідну позицію на глобальному ринку / Л. Патріцак, Р. Підвисоцький // Вісник Національного банку України. – 2012. – № 8. – С. 42-46.
- Шаповалова М. Становлення монетарної та фіскальної політики в Україні / М. Шаповалова, Т. Єрліна // Вісник Національного банку України : журнал. – 2004. – № 10. – С. 8-11.
- Schaechter A. Economic and Fiscal Programmes of potential candidate countries / A. Schaechter // EU Commission's assessments. – 2008. – July. – No. 38. – P. 22-31.

Атаманчук З.А. Целесообразность использования Национальным банком Украины инструментов денежно-кредитного регулирования для поддержания оптимального предложения денежной массы

Исследованы особенности и основные проблемы денежно-кредитного регулирования. Рассмотрено целесообразность использования Национальным банком Украины (НБУ) таких инструментов как политика открытого рынка, установление нормы обязательного резервирования. Отмечена приоритетность процентной политики как механизма регулирования денежного рынка. Исследовано эмпирически влияние процентной ставки НБУ на процентную ставку по кредитам и депозитам, а также влияние их роста на инвестиции. Обоснованы предложения, способствующие росту эффективности монетарной политики НБУ.

Ключевые слова: денежно-кредитное регулирование, монетарная политика, обменный курс, обязательное резервирование, предложение денежной массы, процентная политика, процентная ставка по кредитам, процентная ставка по депозитам.

Atamanchuk Z.A. Practicality of using the tools of monetary regulation by National Bank of Ukraine for the maintaining of optimum proposal of money supply

The peculiarities and main issues of monetary regulation have been investigated. The practicality of using the tools such as open market policy, rate fixing of required resources by National Bank of Ukraine has been considered. The priority of interest policy as a mechanism for regulating the monetary market has been extended. It is empirically researched the impact of the NBU discount rate on the interest rate according to loans and deposits and the impact of the raising the last one according to the investment. The proposals have been substantiated to enhance the effectiveness of monetary policy of NBU have been substantiated.

Keywords: monetary regulation, monetary policy, exchange rate, required reservation, proposal of money stock, money supply, discount policy, the interest rate according to loans, the interest rate according to deposits.

УДК 336.71

Викл. О.О. Беляева –

Закарпатський державний університет, м. Ужгород

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ КРЕДИТНИХ ПОРТФЕЛІВ БАНКІВ

У сучасних умовах розвитку національної та світової економічної систем необхідним є підвищення ефективності управління кредитними портфелями банків. В успішному вирішенні цього завдання важливу роль відведено удосконаленню теоретико-методичних основ формування кредитних портфелів банків, що передбачає розкриття економічної сутності функцій, суб'єктного та об'єктного складу учасників процесу формування портфелів кредитних операцій банків.

Ключові слова: банк, кредитний портфель, кредитна політика, функції кредитного портфеля, стратегія формування кредитного портфеля.